

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

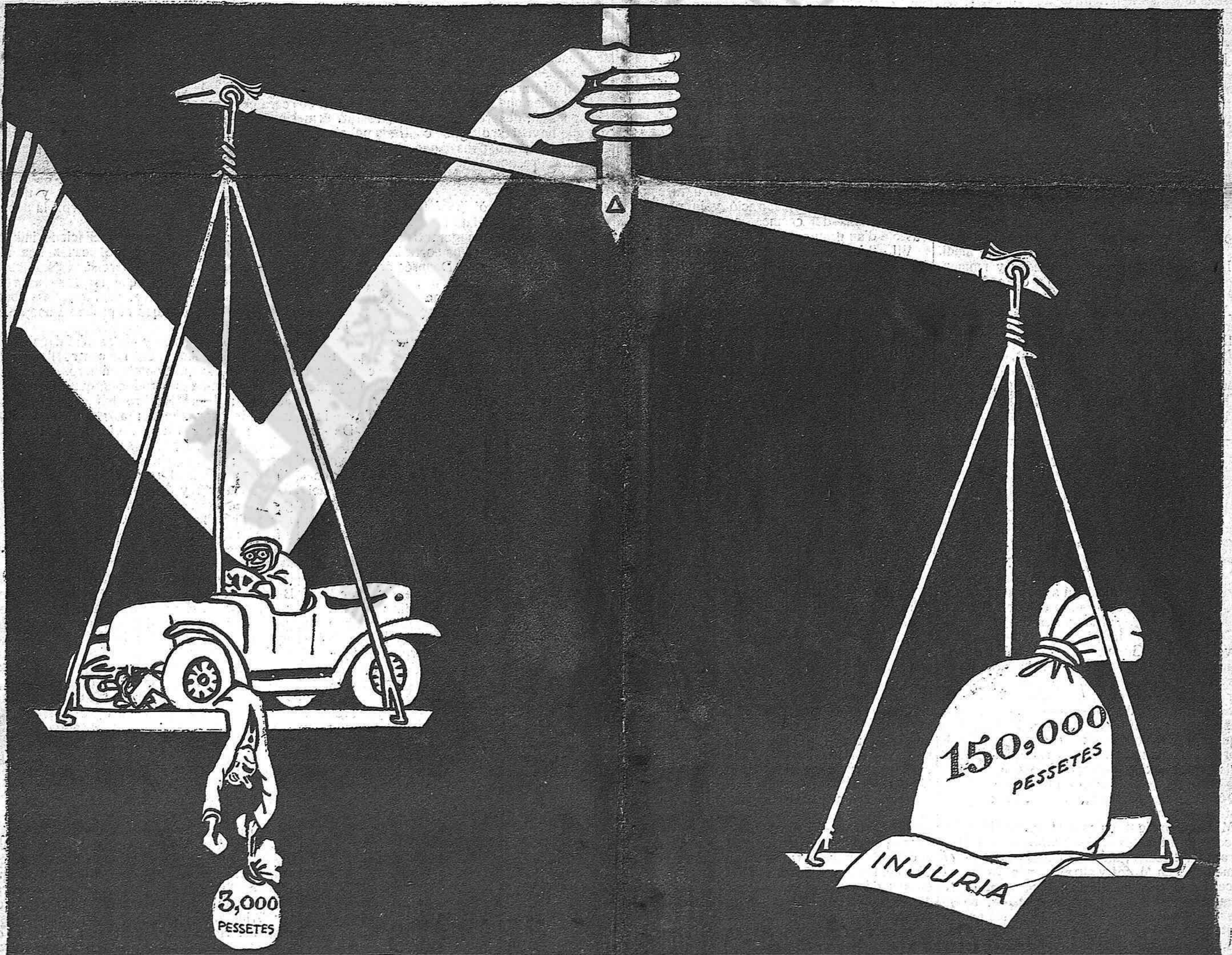
CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

Anomalies de Temis

¿Que mates un individu?...
¡Tres mil peles, y al carrer!

En cambi... ¿li dius «cul d'olla»?
¡Ja pots amanir diner!

Els partits de l'«ordre»

Divagacions y ensenyances

E voldria dir, amics, què cosa es el partit de l'«ordre»? Perquè jo, per raons que no són del cas, he decidit ferme del partit de l'ordre. Tant ne sento parlar, que se m'ha despertat la curiositat de conèixer-lo, an aquet famós partit.

Per de prompte, una greu dificultat. Pera destriar bé els camps de l'ordre y del desordre, ¿podríeu dirme ont se troben els partits del desordre? Jo no sé veure enlloc un partit que tingui per doctrina, per fi, per ideal, un desordre.—Y, per lo mateix, si tots els partits són partits d'ordre, ens trobarem sense saber quin ordre cerquem. ¿Es l'ordre blanc? ¿Es l'ordre negre? ¿Es l'ordre violat? O bé ¿es l'ordre concèntric? ¿Es l'ordre multicèntric? ¿Es el del sistema de Ptolomeu? ¿Es el del sistema de Copèrnic? ¿Es l'ordre franciscà? ¿Es l'ordre dominic? ¿Es el de Calatrava? ¿Es el d'Alcàntara?

Nova dificultat, encara: els partits d'ordre aquí, són (o semblen, per ocasió) partits de desordre allà. Y viceversa.—Exemples: ¿No'ns diuen que les dretes espanyoles són un partit d'ordre? Doncs jo les he vistes protegir el desordre *pavante*, contra l'ordre de Portugal; jo les he vistes simpatitzar ab el desordre *camelot du roi*, contra l'ordre de Fransa; ab el desordre *ulsterià* o *lord*, contra l'ordre d'Anglaterra.—Perquè bé cal saber que cada ordre y cada desordre porta el seu nom, pera que no sia confós ab els altres ordres y desordres. Aquí mateix, a Espanya, les extremes dretes (ordre extrem) acudirien al desordre jaumista, si poguessin, contra l'ordre alfonsí, com han fet altres temps. Y els de l'actual ordre alfonsí, hereus d'una serie infinita de desordres de nom pintoresc, contra l'ordre fernandí y l'ordre isabelí, deuen an el desordre de Sagunto l'ordre vigent, contra l'ordre republicà.

Ja veig, estimat Teotim, que no'ns acabarem d'entendre en aqueixa subtil ciencia política de l'ordre y el desordre. ¿Vols que procurem sintetisarho, extraient uns quants principis com a producte de la meua ja llarga experiencia? Doncs, mira:

I.—L'ordre A sols podrà ésser convertit en l'ordre B per intermèdi del desordre X.—La serie ve aixís: 1.er, Ordre A.—2.^{on}, Desordre X.—3.er, Ordre B.—Tenim, doncs, que'l desordre es el factor de l'ordre, perquè l'ordre es purament relatiu a cada doctrina y el desordre es purament instrumental pera cada doctrina. L'ordre es el fi y el desordre es el medi.

II.—Sense'l desordre renovador y momentani, creador de l'ordre nou, l'ordre vell esdevindria desordre permanent y perpetuador.—Aquí veieu com el desordre es la més forta garantia de l'ordre.

III.—El crit de *¡Visca l'ordre!* significa *¡Mori el teu ordre!*; o, millor dit, *que no's produeixi el teu ordre*, perquè danya an el meu; no vull que obris la teua botiga, perquè jo hauria de tancar la meua, ja que no puc

competir ab tu.—Per tant, aquell crit es un pur desordre. Ve a ésser qualque cosa de semblant an el crit de *¡Visca jo!*, donat pel bon burgès, tot menjant la seva escudella o bevent el seu cafè. Jo, entre parèntesis, cada matí, tot llevantme, pronuncio mentalment aquell crit sagrat: *¡Visca jo, visca'l meu ordre!* O, lo que es igual, *¡Anem vivint! ¡Visca la santa continuació!*

IV.—*¡Visca l'ordre!*, en boca del qui no té, com a doctrina, un ordre seu, personal, vol dir *¡Visca'l desordre permanent*, que'm garanteix el meu desordenat privilegi; visca'l meu desordre mental, que'm permet delegar en la vaga persona d'altri la funció de l'ordre, la pesada y estúpida feina de pensar; visca *lo constituït*, perquè *m'hi trobo bé* y per lo tant, *està bé!*—Per un d'aquets moviments de l'anim, ara acaba d'erigirse, a Torredembarra, un petit monument an aquell *homunculus*, estretíssim de criteri, mal ciutadà, deplorable periodista y varó ignorantíssim que's digué Mañé y Flaquer, constructor de les burgesies barcelonines, suscitador de la «Defensa Social» y encarnació de totes les funestes raons d'Estat, maquiavelismes y jesuitismes que porten com a bandera aquesta paraula homicida: *Ordre*.

V.—Tot progrés es fill del desordre. El desordre d'avui crea l'ordre de demà, superior al d'ahir, si no es de reacció. Sense l'intermedi del sant desordre, encara ens trobariem en les cavernes. Tot ordre nou es una destrucció d'interessos actuals y, per tant, un desordre. Tot invent desordena, altera, perjudica, mata. L'impremta va ésser el suprem desordre, y tot l'ordre nou y tot el desordre nou reposen sobiranament damunt d'ella.

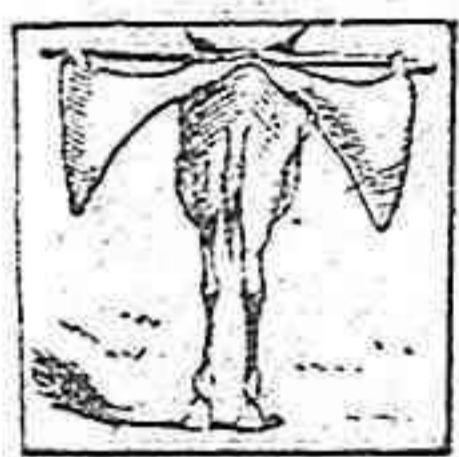
VI.—L'ordre ha de deixar la porta franca an el *desordre ordenat*, regulat, gradual, continu, *extens*, constructiu, evolutiu, si vol evitar el desordre momentani, destructor, *intens*, revolucionari, cruent. Tota vida es també un magnífic *ordre desordenat*. Imagineu un educador qui s'obstinés en impedir el tranzit del nen a l'home; un déu que s'hagués entretingut en impedir el pas del simi a la persona; aquí teniu el suprem desordre y aquí teniu l'ideal dels nostres famosos homes de ordre. La biologia ensenya aquesta subtil veritat: la vida's va teixint d'una alta armonia de l'ordre ab el desordre; ordre y desordre se confonen dolcíssimament, com a fases d'un mateix astre, com l'inspiració y la respiració dels pulmons del cosmos, com la sistole y la diástole d'un gran cor.

VII.—L'ordre es cosa adjectiva, no substantiva. Es qualitat inherent a la *constituït*. Tot sistema, tot organisme, es un ordre, fins ho es l'anarquia; y quasi be podria dirse que sobre tot ho es l'anarquia, per la seva propia condició d'ideal, d'entelequia sobrehumana, utòpica.

VIII.—Del desordre permanent se'n diu Tirania.—De l'ordre sabiament desordenat se'n diu Llibertat.

GABRIEL ALOMAR

Tot es incertesa

OT es incertesa en l'actual moment polític. Ningú sab, l'any que ve, qui governarà; ningú sab la sort que'ns espera als catalans, y ningú pot fer un pronostic aproximatiu dels aconteixements esdevinidors. El Govern actual no té arrels ni branques; no té orientació ni simpatia; no té res de lo que li cal tenir a un govern, pera complir ab els alts devers que les circumstancies li imposen: es coix de tota confiança.

Els primers efectes de la crisi de sang han sigut una desmoralisació absoluta del partit lliberal—d'aqueix partit lliberal que, pera'ls mals que pateix la democracia espanyola, era una mena de cataplasma de farina de llinet—y després, immediatament, una perturbació pera Catalunya.

Mai havien sigut amics nostres, els liberals. Recordi's totes les *males andanses* sofertes durant molt temps, mentres ocupaven el poder homes com en Moret y altres companys de política. En Canalejas, ab un sentit practic poc comú y ab una llealtat desacostumada, havia ficat la seva mirada d'estadista en les necessitats nostres, y s'havia proposat posarhi remei, el remei que era possible posarhi, sense mancar a la seva fè monàrquica.

Però la seva mort ha sigut causa d'un canvi greu en els proposits ministerials. La bala d'en Pardinas ens ha ferit a nosaltres, de retop.

Tots els projectes beneficiosos pera Catalunya, mancomunitats, admissions temporals, projectes de ferrocarrils y diposits francs, han sigut enterrats, provisionalment, asseguren els optimistes, sense tenir en compte que lo que s'enterra de viu en viu es segur que morirà.

¿Què vol dir que en Romanones segueixi afirmant que es qüestió de temps y paciència l'aprobació d'algunes de les coses que anhela Catalunya? En Romanones no pot pas disposar de temps ni pot parlar de paciència. Ell sab y nosaltres sabem, que'ls seus propis companys li estan fent la trabeta, y la trabeta, a un home que no més té una cama bona, sempre ha d'esserli fatal. El President del Consell de Ministres té'ls dies comptats. El rellotge de arena del Palau d'Orient marca l'hora de la mort. Si ell fos lleal ab Catalunya, parlaria clar; ens explicaria el terrible dilema en que l'han colocat les circumstancies: o l'insubordinació de la majoria o'l descontent dels catalans. Y al caure, cauria del nostre costat o del costat contrari. Si hi ha obstacles invencibles pera aprobar lo que pera la nostra vida económica es tan necessari, que'ns els fassi veure. Si no existeix cap muralla de la Xina y es sols el seu desamor envers nosaltres, que'ns ho digui també. Tot, abans que mantenir l'opinió catalana dividida; tot, abans que encendre la guerra entre'ls que tenen esperances y els que ja les han perdudes. Perquè la protesta ha de venir, per més que's retardi. Protesta dels burgesos y protesta del proletariat, perquè en els problemes a resoldre, a més del nostre honor, se debat la vida económica de

Catalunya, que es el pa dels pobres de nostra terra.

Heusaquí com, si tot es incertesa, resta, emperò, una energia latent, que ha de produir greus disgustos al qui reculli la mermada herència del comte humorista.

X. X.

«Do ut des»

O's produeix a Espanya el més insignificant aconteixement, no hi ha convulsió de l'esperit públic, que no serveixi, a la curta o a la llarga, pera atentar contra'ls drets consignats en la Constitució, y ferir, de passada, el principi de Llibertat.

La mort d'en Canalejas, produïda en circumstancies anormals, no podia escapar a la regla general. Els ciutadans d'enteniment, la premsa, la massa que forma l'opinió, se sentí commoguda per la mort soptada d'en Canalejas, víctima dels odís, les passions y males volentes que separen als homes. Tothom, a l'una, condemnà el fet. La protesta airada, sortida del fons del cor, flori per igual en tots els llavis.

Esvalida la primera impressió, no refet encara de la sorpresa, se dedicà el poble a blamar la policia, tirantli en cara la seva manifestació ineptitud. Ningú, ni els més tontos, encertaren a explicar el fet curiosíssim de que, essent l'assessí d'en Canalejas conegut com individu perillós, tenint la policia antecedents de la personalitat del criminal, pogués aquet passejarse impunement pels carrers de Madrid y complir la seva malifeta a les dotze del mitgdia, en plena Puerta del Sol. La policia, amatenta sempre a molestar per un no res a ciutadans inofensius, a detenir sovint a ciutadans que ha de posar després en llibertat, no sapigué protegir la persona del President del Consell, contra l'escomesa d'un home tingut com a perillós, els antecedents del qual obraven en els arxius de la quefatura.

Les mides que pera castigar als culpables se prenguessin, després de comès l'atentat, sembla que havien de dirigir-se contra la policia que l'Estat paga; cab pensar que, essent la policia la primera responsable de la falta comesa, an ella havien d'apuntar els trets dels governants...

Doncs, res d'això s'ha fet. Com sempre, ha pagat el poble els plats trencats, ja que a això equival restringir les garanties que la llei ens concedeix. La policia ha sortit beneficiada, ab la mort d'en Canalejas. Després del President, s'ha fet víctima a la Llibertat, immolada en l'altar dels oligarques de la monarquia.

Ab l'intent de prevenir nous atentats, sens dubte, ha creat el Govern un estat major policíac, dotat d'unes facultats y un poder més terrible y més perillós cent voltes que totes les ires anarquistes. Els sòus que acompanyen els nomenaments són de lo més curiós y més desproporcionat que pugui donarse.

¿No vols caldo? Tassa y mitja. ¿Te queixes de que la policia no està a l'altura? ¿De que no justifica la paga enorme que pera'ls seus serveis se fa pagar? Doncs espera't, que anem a augmentarli el sòu, després que li haguem conferit unes atribucions y unes facultats molt per damunt de les que'l propi ministre de la Governació disfruta.

Això no seria res, encara, si ab la reorganisació del cos s'oferís a l'opinió pública una mitjana garantia. Passariem per que s'establís una direcció general ab 20.000 pessetes de sòu y 10.000 pera gastos de representació, si sabíem que'ls mals de la policia havien de curarse ab les noves mides que s'acaben de pendre. Bé que's confereixi al senyor Méndez Alanís el carrec de virrei d'Espanya y que a les seves mans se posi el tresor de la nació... si, de la seva part, se compromet ell a alguna cosa.

A la seva disposició té, el senyor Méndez Alanís quants elements poden demanarse, pera exercir ab exit el carrec.

¿Què li podrem demanar, nosaltres, el dia que un nou Pardinas aixequi el bras y sembri el dol de cap a cap de la nació?

X. Y.

«Qui té fam...»

¡Ja s'ha acabat la miseria!
¿Ja ho sabeu? Doncs, ¡el cap viu!
L'ilustre senyor ministre
d'Hisenda es ben expressiu.
Per'lograr que'l cambi baixi;

per' dar valor al paper; pera augmentà el nostre credit a Espanya y a l'extranger; per' que una pesseta valgui per tot el món quatre rals, y ens donguin, per cada duro, cinc pessetes cabals, sense descomptes ni mermes que'ns fassin fè un salt al cor y una arruga a la butxaca, ¿que'ns convé, a nosaltres?... ¡Or!

Ja ho va dir en Joan Tenori: «Con oro...» ¡tot va endavant!
Y's veu que'l senyor ministre pensa'l mateix que don Joan.

Per xò es que, a fors d'estudis, d'omplir resmes, febrilment, de fer columnes de xifres y de treure tants per cent, ara pensa, en son projecte, posar la plata a la par.

Y si logra això... si ho logra, cavallers, ¡serà la mar!

Llavors sí que en l'abundancia nedarem, els espanyols, y tindrem or a cabassos, fins pera adobar les cols.

Cal dir, per xò, que la forma d'aquest anivellament, de cop... no la veiem clara; prò, ¡ja li anirem veient!

Qui té fam, somnia truites; qui té fret, pells y edredons... ¡Qui sab si també, els ministres, somnien com uns lirons!

VERDUM

Els consums

A ciutat de Barcelona, el *cap y casal de Catalunya*, com un xic posposament solem anomenarla, està donant deplorables probes d'ésser indigna de la seva fama y de no tenir encara prou capacitat pera fruir de la desitjada autonomia.

Després de trenta anys de clamar per la supressió dels consums; quan s'ha fet el miracle de que'l Govern cedeixi sis milions pera compensar al Municipi de la merma en els ingressos, venen unes vacilacions tontes y uns entrebancs ja no tan tontos a entorpir la desitjada millora.

No solzament aquestes vacilacions indiquen manca d'iniciativa, sinó que acusen una falta de decisió deplorable. Barcelona dona mostra d'un caracter apocat, que no gosa a probar noves maneres de viure, preferint la pobresa segura a la riquesa que fa probable una necessària lluita.

Ja no són lirismes y ganes d'afalagar a les masses, lo que'ns fa clamar contra l'odiós impost de consums. Són els números. Barcelona recaudava en xifres rodones, quinze milions de pessetes; l'arbitri sobre les carns li donarà una meitat aproximada; la quantitat a que pel cupo renuncia l'Estat, el 20 per 100 y lo demés que cedeix, suposa uns sis milions de pessetes; si se suprimeixin d'arrel els empleats, l'hisenda municipal hauria fet la pau de sobres. Per conciencia y ab la conveniencia de poderlos utilitzar, no deuen suprimirse y l'impost sobre l'inquilinat pot donar abastament a la diferencia.

L'impost sobre l'inquilinat es convenient que el posi, la ciutat de Barcelona. La ciutat el farà just, equitatiu y soportable; si no'l posa Barcelona, el posarà l'Estat, y allavors serà lleoní y odiós. Els locals destinats al comerç y a les industries, poden ésser exceptuats de aquest impost.

L'ajuntament actual, al fer el pressupost pera 1913, no ha volgut solzament compensar la falta de l'ingrés dels consums, sinó que a la vegada ha volgut nivellarlos del déficit cronic. El public ha vist els nous arbitris, s'ha indignat y ha carregat tontament tot el mort a la supressió dels consums. Aixís, el poble per ignorancia, algun element polític per conveniencia, els gremis per por al calaix y tothom per peresa, s'ha fet el vuid a tan radical reforma y's dona el cas estupid de rebutjar lo que'ns ha costat trenta anys de motins, agitacions y plataformes electorals, pera conseguirho.

L'element obrer, les cooperatives, els industrials de bona fè, la classe mitja, tothom qui sent diariament la vergonya y l'expoliació que significa l'impost de consums, deu aixecarse pera reclamar la seva supressió, ja acordada per l'Ajuntament y excitar als vocals associats a que refermin l'acord, lliurant a Barcelona de la vergonya que suposaria el no aprofitarse de les generoses disposicions del Govern, declarantse impotent pera acometre cap reforma radical y incapacitantse pera continuar reclamant lleis autonòmiques.

Creiem que no faltaran iniciatives pera ilustrar a l'opinió, convencer als descreguts y atiar als remolons, lograntse veure realisada la més grossa de les aspiracions populars.

JEPH DE JESPU

Els catòlics obreristes

ADA vegada que's promou un conflicte obrer, surt el topic dels *agitadors d'ofici*.

En ell s'amparen els burgesos y els conservadors, pera fer entendre que'l moviment obrer societari es injustificat.

Ara de poc, a propòsit de la qüestió dels carrilaires, els elements catòlics han tornat a retreure el topic.

De més a més, han pretingut fer veure que volien intervenir pera ajudar als vaguistes a aconseguir el seu millorament.

Ja fa temps que, ab periodiquets y ab institucions de caracter social, van fent aquesta acció aparentment obrerista.

Els veritables *agitadors d'ofici*, encara que existissin ab tanta abundancia com aquets catòlics volen suposar y encara que tinguessin l'influencia que'ls hi atribueixen, no estarien tant fora de lloc com ells, en l'actuació societaria.

Aqueixos desaprensus que fan de l'excitació dels oprimits un pedestal de llurs conveniencies, no passen, al capdevall, d'una actitud poc menys que passiva.

Actuen, es cert, sobre'ls aconteixements que's desenrotllen en un d'aqueixos conflictes, però en realitat no'ls promouen.

S'ha de pensar que les reclamacions, les exigencies y les més airades revoltes del proletariat, són fetes pels mateixos proletaris, encara que al davant s'hi posi qualsevol poca-vergonya.

El cap-davant no es més que un producte sentimental de l'estat d'ànim de la multitud, y en la seva persona hi poden haver totes les anomalies y tots els vicis que's vulguin, sense que tinguin gran cosa que veure ab la causa.

Joana d'Arc era una pobre noia, sense cap merit ni coneixement pera realisar l'obra imensa que l'ha feta immortal. Sorel se n'aprofitaria ben bé pera aconseguir la revolució sindicalista que espera, si li pogués donar la vinenta representació del seu celebrat y discutit *Mite*.

Es que algú's podrà creure de bona fè que, sense aquestes excitacions exteriors dels *agitadors d'ofici*, avui les coses de la societat estarien igualment que vint sigles endarrera?

Lo que realment constitueix un engany, una hipòcrita ajuda, un acte d'*agitador d'ofici* en l'acceptació malèvola del concepte, es lo que fan aqueixos catòlics *amics de l'obrer*.

Sota comodatices interpretacions de textos sagrats, que sempre han servit pera tots els moments, a mida de les circumstancies, pretenen amagar l'objectiu d'un calcul baix, interessat y partidista.

A despit d'aquestes excuses, de totes les conclusions dels congressos de la comunió y de totes les dites dels Papes, l'Església es la que ha sostingut les diferencies socials y l'entronisament dels favorecuts de la fortuna contra'ls humils paries de la societat.

Això, que, sense veureho, ho ha sentit el poble, ha fet que d'ella anés desertant la massa dels treballadors, afeblint el nombre dels seus adeptes.

Y ara, ab aquesta *política d'atracció*, no's tracta més que de recuperar als fugitius y poguer afermar, ab ells, una preponderancia temporal que'ls fuig de les mans.

Veus aquí la realitat de l'*agitador d'ofici*, ab la sola rarsa de que an aquet, els capitalistes, ni el persegueixen ni l'insulten.

Per això mateix se comprèn lo que no sabia explicar-se una ilustre dama de les que's passen la vida en juntes y comités de beneficencia catòlica y obrera, quan, uns dies després de la setmana tràgica, me deia: «Aquets obrers són uns desagraits. Una s'hi desentrança, aliviant ab socors la miseria que sofreixen, y ho paguen destruint adhuc els mateixos edificis ont donaven als seus fills instrucció y dinar gratuïtament!»... Es clar.

FELIX MARC

BATALLADAS

Fransa's queixen de que'l tractat que acaben de celebrar ab nosaltres, sobre'l Marroc, no'ns hagi entusiasmat. ¡Per entusiasmes estem! Cada tractat ens costa un ull de la cara y cada triomf dels nostres diplomatics ens posa un ¡ai! al cor. Com més tractats més possibles són les raons y més facil de que'l poble ho pagui.

¿Què passarà?

Fa uns quants dies que'ls mauristes se belluguen molt; van moguts d'una banda a l'altra, fent uns marrameus que esparveren.

El president del «Centre Conservador» ha tornat de Madrid, tot entusiasmat, després d'haver tingut audiència ab don Anton y ab el Rei.

El tal Peyra veu de color de rosa, blau-cel y vert esmeragda, tot lo que's relaciona ab la tornada d'en Titó al poder.

¿Es que aquest any, per Nadal, haurem de rosegat el *pavo conservador*?

Ens extranyaria, a fè, això del *pavo*. Sobre tot ara, que a la vista no's descobreixen sinó capons.

Pera complaure les disposicions del Governador y de la Junta de Sanitat, el senyor Bisbe ha manat que, a corre-cuita, se vacunin tots els capellans de la diòcessis, establintse dispensaris especials.

Ha fet bé, perquè, la verola, en ells es perillósissima.

La verola dels capellans forçosament ha de esser *verola negra*, que es la pitjor que's coneix.

L'úcase, no obstant, no va dirigit a tots els clergues.

Sols va pera aquells que viuen en comunitat, entre capellanades de deu o dotze per amunt.

De modo que'ls que fan vida de família, ab la majordona o ab la neboteta, no hi entren.

An aquets, la vacuna, els hi poden donar, a casa, les mateixes dones.

Al comensar, a Barcelona, l'actual plaga de verola, plaga que, afortunadament, va decreixent, diu que varen reunir-se les autoritats civils y eclesiàstiques, a l'objecte de pendre mides.

—S'ha de fer alguna cosa, davant d'aqueixa epidemia que'ns ve al damunt—va dir l'autoritat civil.—¿Què farem?

Y diu que l'autoritat eclesiàstica va respondre:

—Lo primer que procedeix, al nostre entendre, es aixamplar els cementiris.

CAMÍ DE LA SOLUCIÓ

Bueno. Ja hem trobat el modo d'acabar en forma acceptable el litigi que bullia

entre les nacions balmàniques.

¡Prou escampar morts per terra!

¡Prou disputes! ¡Prou baralles!

¡Calli el canó, d'una volta,

y parli la diplomacia!...

Terriblement commogudes

per la sang que han vist vessarse,

les potencies europees

han tingut una pensada.

En lloc de discutir a tiros,

cosa escandalosa y bàrbara,

per què no s'ha d'anar a Londres

a parlarho ab tota calma?

Aixís s'ha convingut ferho.

Cada nació «interessada»

designarà un emissari,

que s'avistarà ab els altres

en la metròpoli anglesa,

y aquesta assamblea magna

serà la que al fi resolgui

el plet en última instancia.

¿Turquia?... Ja ni cal dirho.

Abatuda, derrotada,

quan un matí arribi a Londres,

ab el cos cobert de nafres,

si no es el paper de víctima,

quin li pot tocà, en el drama?

Respecte a això, les potencies

tenen ja mitg fet el pacte:

la decrepita Turquia,

completament terminada la seva missió aquí a Europa, ha d'esser tret del mapa. Ni el kaiser vol protegir-la, ni Austria-Hungria pot salvar-la, ni cap alivi han de durli les simpaties de Fransa. Es el gall que, en el tiberi que allà a Londres se prepara, en virtut d'un acord tacit, ha de figurà en la taula.

No obstant, queda un detall infim que no està resolt encara.

El gall turc ¿com s'ha de coure

perquè resulti agradable

y de plat sà, fort y higienic,

reuneixi tots els caracters?

¿Ha d'esser fet a la búlgara?

¿Ha de coure's a la tàrtara?

¿Ha de guisarse a la grega?

¿Ha de rostirse a l'austriaca?

¿Li convé la salsa russa?

¿Fora millor la rumana?

¿O la serbia? O l'albanesa?

¿O la de l'unió balmànica?...

Com se comprèn, el conflicte

no es de molt gran importancia;

però, de totes maneres,

convitrat que tindria gracia

que, ja ab el gall a la cuina

y mitg parada la taula,

els convidats s'enfadessin

pel guisat o per la salsa

y lo que ha d'essè un tiberi

acabés sent un desastre?

C. GUMA

Figueres, 2 de Desembre.

Ahir morí, en aquesta ciutat, víctima d'una crudel malaltia, el regidor del nostre Ajuntament don Alexandre López Rodríguez, republicà federal.

Durant la seva vida havia sigut un ferm batallador republicà, fuetejador del clericalisme.

Era redactor del periodíc lerrouxista mal nomenat *La Razón* y regidor pel partit radical. Encara que lerrouxista, era republicà de cor y molt humanitari. D. E. P.

— El dissabte passat, en el «Centre federal», tingué lloc una vetllada en honor al gran mestre del federalisme, don Francisco Pi y Margall. Recordemose'n.

— El vinent dimars, dia 10, donarà una conferencia en el «Teatre Odeon», versant sobre'ls ferroviaris, don Pere Ribalta.

Carme, 10 de Desembre.

Llàstima ens fa que, en les columnes de LA CAMPANA, ens tinguem d'ocupar de certes miseries y atropells, dels quals ne són víctimes tots els treballadors d'una fàbrica de teixits que tenim an aquet poble.

Si, senyors, els pobres treballadors d'aquesta fàbrica estan sofrint, desde molt temps, l'explotació del burges, fentlos treballar, tots els dies, desde les cinc del matí fins a les vuit del vespre, cobrant, el dissabte, cinc miseres pessetes pera la manutenció de la setmana.

Es trist que, en plè sigle xx, els treballadors tinguem de veure'ns atropellats d'aquesta manera! Sols bastaria una plena convicció de tots y deixar la fàbrica solitaria; potser s'acabaria d'una vegada, no consentint la nostra explotació, ni deixant que's trepitgi la llei de reformes socials.

¿De qui, doncs, es la culpa de lo que està succeint en dita fàbrica? A nostre entendre, es de la Junta de Reformes Socials, que no's cuida pera res del seu deure y deixa que un fabricant burli miserablement la llei, que la junta té el dret de fer complir, a fi de que ningú en fassi escarni.

Esperem, doncs, que'l burges posarà fi an aquest assumpte, fent treballar lo que la llei marca, y que la junta indicada's cuidarà de vetllar, en compliment de sos deures, y, si aixís no's resol la qüestió, dia vindrà que hi haurà qui's cuidarà de manifestarho a la primera autoritat de la provincia, y ella, potser, complirà sa obligació.

Pere Kropotkin

Quinze o vint anys enrera, quan l'anarquisme feia ràpidament prosselits entre la classe obrera y entre'ls intellectuals, el nom de Kropotkin va tenir aquí els seus temps de gloria popular. En les cobertes de *La conquesta del pa*, les seves barbes bíbliques apareixien a la multitud com la bandera, la suprema revolució. A l'assalt del pa—pa de farina y pa de jus-

ticia—tots els oprimits hi anirien, tenint presents, com encoratjament y estimul, les paraules del princip rebel y la seva fisionomia romàntica d'apostol lliberador.

¿Quin treballador nostre no l'ha llegit aquet libre sugestiu de *La conquesta del pa*? ¿Quin treballador no l'ha portat a casa seva y no l'ha ensenyat a la muller y als fills, mostrantlos el titol de l'obra y la testa del seu autor? Sobre les pobres taules dels menjadors obrers, aquell libre, de nom vibrant com un clarí de guerra, feia cloure els punys y trasbalsava les ànimes.

D'aleshores ensà, l'anarquisme ha sofert una enorme baixa en prestigi y en forsa. La seva decadencia ha estat ràpida, y té tots els caracters de definitiva. Havia disputat al socialisme la direcció del proletariat, y en alguns moments semblà que obtenia la victoria. Però'l socialisme ha seguit creixent y avensant, mentres l'anarquisme ha minvat y ha reculat per tot arreu. Ha sigut un ver naufragi.

D'aquet naufragi, emperò, s'ha salvat la forta personalitat de Pere Kropotkin. La seva alsaria moral resta en el mateix nivell enlairat y les admiracions dels homes de cor sà y de seny clar segueixen envoltant la vellesa del rebel princep rus.

Darrerament s'ha celebrat el 70.è aniversari de la seva naixensa, el qual ha estat ocasió d'un general homenatge de respecte y simpatia.

Es sabut que Kropotkin viu, fa molts anys, a Londres. Allí han anat a trobarlo les salutacions dels proletaris y dels homes generosos de tot el món. Una de les més importants manifestacions d'estima a Kropotkin l'han realisada un gran nombre d'escriptors, sabis y politics anglesos, que li han enviat un missatge en el qual proclamen els seus merits de reformador y home de ciencia y's feliciten de que hagi honorat l'Anglaterra, fent d'ella el seu estatge. Entre molts altres, firmen el missatge l'escriptor pacifista Norman Angell; el canonge Barnett y el sacerdot Campbell, *leaders* del socialisme cristià; el dramaturg Bernard Shaw, els novelistes Wells y Upton Sinclair; la senyora Cobden-Sanderson, filla del famós Cobden; l'eminent físic Lodge, etc., etc.

¡Noble homenatge a una noble ànima!

A. R. y V.

EMBLA que la guerra d'Orient està propera a acabarse. Sembla, també, que'l perill de una conflagració europea se allunya, per ara. La por guarda la vinya.

Les grans potencies, mentres se mataben els altres, feien el sord; ara s'han despertat, pero ab poques ganes de ferse mal. Cada una sab positivament els canons, els barcos, els diners y els homes que tindria enfront, y això, cavallers, fa més efecte que un tractat de bona criansa.

D'un diari dinastic:

«Ha passat per Barcelona, procedent de Valencia, el baró de Santa Bàrbara».

Vetaquí un aconteixement que fa bé en remarcarlo la premsa monàrquica.

Perquè, aquí, no'ns recordem de Santa Bàrbara no més que quan trona.

La carta als «Magos» ha fet efecte.

Y, sinó, llegeixin:

«Don Melquiades Alvarez ha anunciao su próxima visita a los correligionarios de Barcelona, para el día 6 de Enero».

Naturalment.

Tenia que esser, precisament, el dia 6.

Pera que no fos dit que an els reformistes, els Reis, no'ls hi portaven alguna cosa.

El geroglific de les Mancomunitats encara està sense desxifrar. Y hi hà tants pessimistes com optimistes. Entre tant en Montero Ríos ja ha cobrat el seu sòu de dues anyades de President del Senat, que abans se negava a cobrar. ¿Què vol dir, això? Potser, senzillament, que té necessitat de quartos.

Se tracta de crear una tercera esquadra. No'ns sembla pas del tot malament, mentres ens abaixin les contribucions.

El famós quartel de carlistes de la Riera de Sant Joan s'ha traslladat a la Rambla del Mitg.

¡Els envejosos!

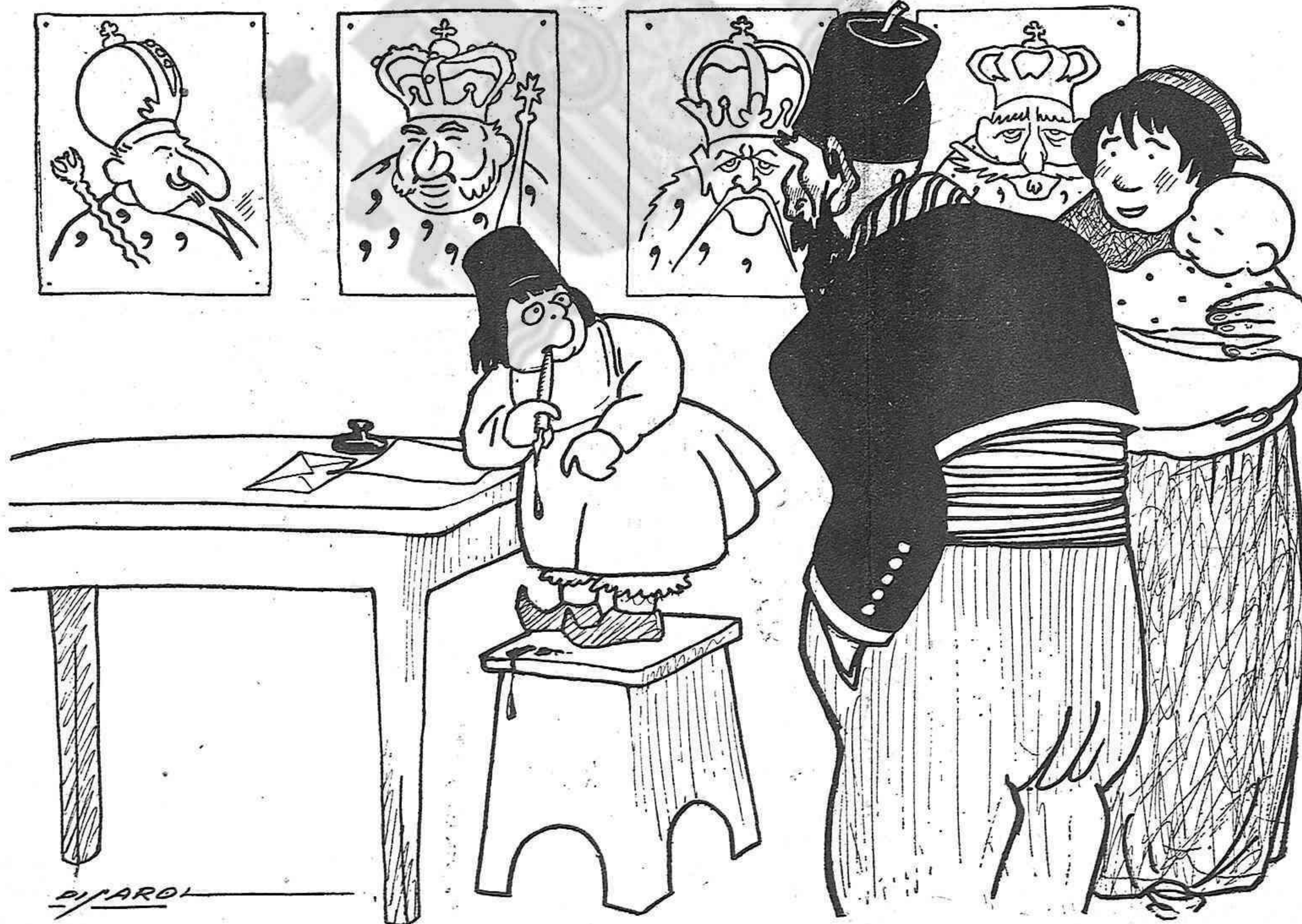
No han parat fins que han sigut veins nostres.

Pera celebrar, ab tota la pompa que's mereix,

El mes dels enterros

—Eh, quin Desembre més terrible, mossèn Guiteres?
—Desembre, diu?... ¡Y cah, home! Pera nosaltres, aquet mes, es el mes d'Agost.

El nen turc escriu la carta als Reis

El pare:—Aquest any ja els pots demanar forses coses, perquè són quatre els reis que han de venir...

l'inauguració del nou local, organisen, entre altres festivals, un gran concurs de tiro.
¿A la Rambla, concurs de tret?
¡Pobres pardals!

Veig que en Romanones ha iniciat una subscripció popular, pera aixecar una estatueta an en Canalejas.

Això, en definitiva, no es sinó saldar un deute d'agraïment.

En Canalejas l'ha fet figurar an ell, just es que ell vulgui convertir en figura an en Canalejas.

¡Aigua, Senyor, que de vi ja'n vénen!

A Puiggraciós s'ha fet un solemni aplec de tres mil ovelles místiques, pera demanar a Déu que'ls envii uns bons ruixats.

Suposem que en Manelet no negarà aqueixa gràcia al poble de referencia.

Si li negava, jo, del poble, ja'm donaria vergonya de dirme Puig...graciós.

Y'm faria canviar el nom.

D'això se'n diu sangrarse en salut.

«Diumenge passat, el casino «Constancia Progresista», va celebrar, ab una vetllada polític-literaria, la despedida de l'any.»

¡Ja's necessita esser progressista y avensat y constant, pera despedirse de l'any, el dia 8 de Desembre!

A Anglaterra s'han declarat en vaga dèu mil carrilaires, per haverlos hi apujat el preu dels llegums.

Si aquí's declaressim en vaga per aquestes miseries, no treballariem mai. Aquí, quan ens apugen algun queviure, treballem més, pera poder comprar la quantitat justa que la nostra gana necessita.

En Palaudaries estava, l'altre dia, tot cofoi.

—Avui sí que crec en el meu fill—deia.

—¿Fins avui no hi creu?—li preguntaren.—

—Y per què avui sí y, ahir, no?

—Perquè avui me l'han «confirmat».

XARADES

I

Prima-inversa, part del cos;
dos-inversa, musical,
y si ets un poc enginyós
trobes nom d'home en total.

JOAN ANTICH PUQUI

II

La filla de donya Marta
demà's casarà ab en Pere,
que es un jove molt primera,
com ella molt prima-quarta.
Mes sa germana Total,
que es bastant quarta-doblada...
diu que li té preparat
un tres-dos dols, que s'ho val.

EUDALD SALA

TARGETA

ANGEL MOLÀ Y SEDÓ

Formar, ab aquestes lletres, el nom d'un poble català.

A. B. (a) LO RECTOR DE VALLFOGONA

CONVERSA

—¿Ont vas tan cremat, Ildefons? Ni que fossis un automobil.

—No'm deturis, que es el sant de la meva promesa y vaig a felicitarla.

—¿Com se diu?

—El nom que tu mateix has dit.

RAFEL BARDAS

: La setmana que ve sortirà :

L'ALMANAC

DE

La Campana de Gracia

2 ralets y bon profit

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^{es}